

The Theory of Sustainable Cultural, Social and Economic Development of Iran's Professional Clubs

Zahra Sohrabi, Mehrdad Moharramzadeh*, Abas Naghizadeh Baghi, Nasreen Azizian kohan
Department of Sports Management, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

Received: 2022/11/24

Accepted: 2023/01/14

Original Research

Abstract

Objective: The current research tries to focus on social constructionism, linking it with futurism while using the constructivist approach of grounded theory to present a short-range theory in the construction of possible futures of professional sports. The growth of professional sports is the beginning of the development of the sports industry.

Methodology: The data of this qualitative research, which had an exploratory-fundamental nature, was collected through targeted sampling with the snowball technique and based on in-depth semi-structured interviews with 20 experts in the field of professional sports. A detailed interpretive understanding and primary, focused, central and theoretical coding determined that professional sports based on the requirements of shaping the future, by overcoming the weight of the past, the pressure of the present and in line with the tension of the future and the choice of proactive behavior in facing the future, can achieve its desired future. Make and set a perspective for it.

Results: This research employed macro analysis of future trends, income generation from social media, new formulas for selling players, the existence of many talents in all disciplines in Iran, sustainable talent search by clubs, development of academies and provision of legal measures for broadcasting rights.

Conclusion: In general conclusion, it can be acknowledged that by identifying the surprises and drivers affecting the future of professional sports in Iran, it is possible to identify its various futures with different possibilities. Surprises sometimes bring transformative events such as the invention of a new technology. Sometimes it is possible to be aware of a surprise that is about to happen by tracking weak signs despite its low possibility. Therefore, it is suggested to privatize the clubs with the presence of the stock market and non-stock market, implementation of the principles of corporate governance in the club, establishment of an independent business institution in sports, creation of income-generating places by the clubs, technology-based transformation in ticket sales, providing online services to fans (buying of the club clothes), passing of laws to protect the economic rights of sports clubs, creation of professional television channels in the context of technology and entering into the discussion of sports tourism with high-profile sports by clubs should be placed on the agenda of the Union of Professional Clubs of Iran. In the field of professional sports, issues such as the status of professional sports rights, the status of professional clubs, the status of professional athletes and the status of professional coaches are addressed. Legally, the legitimacy of professional sports is not explicitly mentioned in any of the

* Corresponding author's e-mail address: mmoharramzadeh@yahoo.com

existing laws. For this reason, different people with different interpretations of existing laws have commented on the legitimacy or illegitimacy of this sport. The same is the case with the financing of professional sports. Media rights are the most important source of income for professional clubs. The Broadcasting Organization does not consider itself obligated to pay this right. There is no specific and codified law regarding other financial sources. Playing professional sports is to earn money. Therefore, in this type of sport, relationships are more commercial. Business rules and regulations do not apply in some cases in the field of professional sports. Due to this legal gap, special laws should be prepared regarding the legal relations between institutions and individuals in professional sports. One of the reasons for the weakness of professional sports is the lack of a support system for institutions, athletes and coaches. For the development of professional sports, those involved in this type of sport must have sufficient legal and financial support.

Keywords: foresight, clubs, drivers, uncertainty, professional sports

نظریه توسعه پایدار فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی باشگاه‌های حرفه‌ای ایران

زهرا سهرابی، مهرداد محرم زاده*، عباس نقی زاده باقی، نسرين عزيزيان كهن
گروه مدیریت ورزشی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۹/۰۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۰/۲۴

چکیده

هدف: پژوهش حاضر تلاش دارد با تمرکز بر بساخت‌گرایی اجتماعی، آن را با آینده‌پژوهی پیوند داده و در این فرآیند، با استفاده از رویکرد ساخت‌نگرای نظریه مبنایی، نظریه‌ای با برد کوتاه در ساخت‌آینده احتمالی باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ارائه دهد. رشد باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای، سرآغاز توسعه صنعت ورزش است.

روش‌شناسی: داده‌های این پژوهش کیفی که ماهیتی اکتشافی-بنیادی داشت که با نمونه‌گیری هدفمند با تکنیک گلوله‌برفی و بر اساس مصاحبه‌های عمیق نیمه‌ساختاریافته با ۲۰ نفر از خبرگان حوزه باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای جمع‌آوری شد. درک تفسیری دقیق و کدگذاری‌های اولیه، متمرکز شده، محوری و نظری مشخص کرد که باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای بر اساس ملزومات شکل‌دهنده آینده، با غلبه بر وزن گذشته، فشار حال و هم‌راستا با کشش آینده و انتخاب رفتار پیش‌نگرانه در رویارویی با آینده، می‌تواند آینده مطلوب خود را بسازد و برای آن چشم‌انداز تعیین کند.

نتایج: در این پژوهش «تحلیل کلان روندهای آینده، درآمدزایی از رسانه‌های اجتماعی، فرمول‌های جدید فروش بازیکن، وجود استعدادهای فراوان در تمام رشته‌ها در ایران، استعدادیابی پایدار توسط باشگاه‌ها، توسعه آکادمی‌ها و فراهم ساختن اقدامات قانونی» برای حق پخشند.

نتیجه‌گیری: به طور کلی پیشنهاد می‌گردد خصوصی‌سازی باشگاه‌ها با حضور بورس و فرا بورس، اجرای اصول حاکمیت شرکتی در باشگاه، تأسیس نهاد مستقل تجارت در ورزش، ایجاد امکان درآمدزا توسط باشگاه‌ها، تحول فناوری محور برای حفظ حقوق اقتصادی باشگاه‌های ورزشی از این طریق، ورود به بحث گردشگری ورزشی با ورزش‌های پرمخاطب توسط باشگاه‌ها در دستور کار اتحادیه باشگاه‌های حرفه‌ای ایران قرار گیرد.

کلمات کلیدی: آینده‌نگری، باشگاه‌ها، پیشران، عدم قطعیت، باشگاه‌های حرفه‌ای

مقدمه

برساخت‌گرایی، اساساً، اصطلاح «دانش را بساز» را در خود حمل می‌کند؛ برساخت‌گرایی با تمرکز بر اینکه فرد چگونه از نظر شناختی در ساخت دانش از منظر ساخت اجتماعی شرکت می‌کند، شناخته می‌شود و اذعان دارد که دانش و معنا با فرآیندها و کنش‌های اجتماعی به لحاظ تاریخی و فرهنگی ساخته می‌شوند. نظریهٔ ساخت‌گرایانه، دانش را به عنوان ساختی فعالانه از فهم سوژه‌ها می‌داند و اذعان دارد که در نتیجهٔ نیاز سیستم شناختی ما به نظم و پایداری، شکل می‌گیرد. (Shahvali Kohshouri, Askari, & Nazari, 2022) برساخت‌گرایی اجتماعی را در غالب یک هرم ثابت، با نام «نظارت و یادگیری» به نمایش گذاشتند. دسته‌بندی متفاوتی از برساخت‌گرایی ارائه شده است: برساخت‌گرایی برون‌زا که بر اساس آن دانش، از بازسازی ساختار موجود در جهان خارج شکل می‌گیرد؛ برساخت‌گرایی درون‌زا که توسط یادگیرنده با تحول و سازماندهی مجدد ساختارهای شناختی موجود ساخته می‌شود (Viscu & Watkins Jr, 2021). برساخت‌گرایی دیالکتیکی یا اجتماعی که طبق آن، دانش با تعامل بین دنیای خارجی که توسط محیط فیزیکی و اجتماعی و جهان درونی که توسط سطح شناختی یادگیرنده نشان داده می‌شود، حاصل می‌شود. برساخت‌گرایی به عنوان واکنشی در برابر استفادهٔ سریع از مفاهیم کاملاً انتزاعی و روش‌های اثبات در ریاضیات تلقی می‌شود (Troelstra, 2011). اصطلاح برساخت‌گرایی به این پرسش پاسخ دهد که چگونه معنای ذهنی به واقعیتی اجتماعی تبدیل می‌شود. برساخت‌گرایی، زیرشاخه‌ای از نظریهٔ وسیع‌تری است که به نظریهٔ کنش شهرت دارد (Teddle & Tashakkori, 2009). برساخت‌گرایان می‌گویند مفهومی تحت ذات یک پدیده وجود ندارد و این توسط افراد ساخته می‌شود؛ به این معنا که نظریه ساخته می‌شود (Charmaz, 2020).

برساخت‌گرایی اصطلاحی است که باید با احتیاط از آن استفاده شود؛ اما اسلاتر^۱ در نوشته‌های اخیرش درجهٔ شدیدتری از برساخت‌گرایی را به دانش‌آینده‌پژوهی نسبت می‌دهد؛ او با تأکید بر چارچوب‌آینده‌پژوهی و محوریت مفهوم «خود» در آن، برساخت‌گرایی اجتماعی را به عنوان موتور محرک خلق‌آینده‌های بهتر با تمرکز بر مفهوم «خود» می‌پندارد (Shahvali Kohshouri, Askari, Nazari, & Naghsh, 2022). میان نظریه‌های مختلف در حوزهٔ ساخت اجتماعی واقعیت و برساخت‌گرایی از یک سو و روش‌های مختلف به کار برده شده در آینده‌نگاری و آینده‌پژوهی، مقایسه‌ای تطبیقی شده است. ساخت‌گرایی اجتماعی حداقل در حالت‌های تضعیف شدهٔ آن در پیش‌فرض‌های معرفت‌شناسانهٔ آینده‌پژوهی مستتر است. آینده‌نگاری اگر بدون توجه به معناسازی بین‌الذهانی^۲ باشد، نه قادر به پیش‌نگری است و نه آینده‌ای خلق می‌کند. آینده‌نگاری را ساختی اجتماعی و مکانیسمی برای ساخت اجتماعی معرفی می‌کنند (Troelstra, 2011). مفاهیم نیز دارای این رنگ و بوی تضعیف‌شدهٔ برساخت‌گرایانه‌اند (Zhao, Li, Ma, & Zhang, 2019). با تأکید بر ذهنیت، تخیل و پیش‌نگری که منجر به رفتار می‌شود نیز نگاهی ساخت‌گرایانه به آینده‌نگاری شده است. پیش‌شرط نخستین در هر کارآینده‌محور، داشتن یک و یا چندین ادراک متفاوت از زمان است (Godet, 2006). شاید بتوان با استفاده از یک ساخت‌گرایانه، آیندهٔ باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای^۳ را که ماهیت صنعتی-اجتماعی دارد و یکی از صورت‌های مهم ورزش در ایران است، برساخت. هدف از این کار را می‌توان کمک به متولیان متعدد باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران برای بازسازی معنا در این حیطه و همچنین کمک به ساختن یا شناسایی آیندهٔ احتمالی و مطلوب باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران با استفاده از ساخت یا بازسازی دانش دانست.

¹ Slaughter

² Inter-subjectivity

³ Educational Sport

آینده‌شناسی^۱ یکی از انواع علوم و فناوری‌های نرم به شمار می‌رود و از آنجا که ثروت حقیقی در جامعه دانش بنیان‌آینده «ثروت نرم» است (Wang, 2022)، هر جامعه، سازمان و شرکتی که خواستار توسعه و تحولات بنیادی است، ضرورتاً باید با استفاده از روش‌های مختلف‌آینده‌شناسی و پیش‌بینی به کشف ناشناخته‌ها و جهان‌آینده بپردازد (Zare, Alipour, Hafezi, Stewart, & Rahman, 2022)؛ به عبارت دیگر، آینده‌پژوهی دانش و معرفت شکل بخشیدن به‌آینده به شیوه‌ای آگاهانه، فعال همراه با پیش‌دستی است؛ دانشی که می‌تواند رویاها، آرزوها و آرمان‌های فرد، سازمان یا ملت را برآورده کند (van der Laan, 2021). سرعت روزافزون تغییرات در دنیای کنونی، منجر به پیدایش عصری به نام عدم قطعیت^۱ شده و محیطی سرشار از فرصت و تهدید را پیش روی سیستم‌های پیچیده کنونی قرار داده است. در این محیط بی‌ثبات و به سرعت در حال تغییر، ابزارهای سنتی برنامه‌ریزی از جمله برون‌یابی روند گذشته، پیش‌بینی و آینده‌نگری صرف برای بازه‌های میان‌مدت و بلندمدت پاسخگو نخواهد بود (Roumiani, Rahimi, & Henry, 2020; Wallach, Makowski, Jones, & Brun, 2014). مدیریت عدم قطعیت‌ها می‌تواند کارایی منابع را بهبود بخشد و تحول پایدار را ارائه دهد (Erkoyuncu et al., 2019). امروزه تصمیم‌گیری بر اساس در نظر گرفتن معیارهای متعدد با عدم اطمینان زیاد انجام می‌شود (Hodgett & Siraj, 2019). همچنین، تجزیه و تحلیل عدم قطعیت‌ها جزئی کلیدی از تجزیه و تحلیل مبتنی بر مدل برنامه‌ریزی است (Wallach et al., 2014).

بی‌تردید بیشتر ما بر این باوریم که مطالعه تاریخ اهمیت فراوانی دارد، اما نباید از یاد ببریم که مطالعه‌آینده نیز مهم است. آینده به وسعت قدرت تفکر و تخیل بشر پیش روی ماست (Niazy & Rafeei Dehkordi, 2022). آینده آدمیان را فرا می‌خواند تا با اندیشه‌ای خلاق آن را بیابند و با اقدام نوآورانه آن را پدید آورند و حتی چیزهایی را پیش‌بینی کنند که پیش از این در تاریخ بشر هرگز وجود نداشته است. یکی دیگر از ورودی‌های اصلی برنامه‌های آینده‌پژوهی، شناسایی نیروهای پیشران است (Otoo & Kim, 2020). پیشران‌ها مجموعه‌ای از نیروهای شکل‌دهنده آینده‌اند که به صورت جهانی، ملی یا محلی بر آینده‌های مختلف تأثیر می‌گذارند. پیشران‌ها به صورت غیرمستقیم بر آینده حوزه‌های اجتماعی، فناوریانه، اقتصادی، زیست‌محیطی و سیاسی تأثیر می‌گذارند (Minen et al., 2020). پیشران‌های تغییر، عدم قطعیت‌های کلیدی‌اند که دارای پتانسیل تأثیرگذاری بسیار بر سازمان و یا محیط اطراف آنند که منتج از انتخاب‌های آگاهانه و یا غیرآگاهانه در حوزه‌های مختلفند. تفاوت عمده آن‌ها با روندها، گستره زمانی تأثیر آنها و محلی و مشخص‌تر بودن تأثیر آن‌هاست (Aryanmanesh, Javanshiri, & Modirshanechi, 2019).

توسعه ورزش با مفهوم توسعه ورزش قهرمانی و پرورش ورزشکاران قهرمان گره خورده است (Burns, 2021). یکی دیگر از مؤلفه‌ها، باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای است که با تجاری‌سازی و اقتصاد ورزش در سطح جامعه پیگیری می‌شود (Ghasemi, Tojari, Borojerdialavi, Emami, & Amiri, 2012). حاصل طبیعی ورزش قهرمانی را سطحی از ورزش می‌نامد که با نام ورزش حرفه‌ای شناخته شده و در رأس هرم سلسله‌مراتبی ورزش قرار می‌گیرد که در آن افراد نخبه در سطح بالایی به رقابت پرداخته و در آن جریان بازاریابی و کسب منابع مالی و همچنین مدیریت قوی وجود دارد (Nazari & Azari, 2021). باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای، ورزش سازمان یافته‌ای است که با رعایت قوانین خاص هر رشته، صرفاً برای کسب منافع اقتصادی انجام می‌شود (Deniz & Yenel, 2013). در باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای مهم‌ترین اهداف، افزایش سهم اقتصاد، تعداد رشته‌ها، باشگاه‌ها و ورزشکاران حرفه‌ای است. ورزشکارانی که در سطح اول باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای فعالیت می‌کنند درآمدهای زیادی را دریافت می‌کنند. باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای و در مقیاس کوچکتر آن، لیگ‌های حرفه‌ای، در جوامع نقش مهمی ایفا می‌کنند. باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای منجر به ایجاد

^۱ . Futurism

مزایایی می‌شود که از طریق توسعه اقتصادی اجتماعی، برای مناطقی هویت ایجاد می‌کند (Wade, Harrison, Dobbs, & Zhao, 2019).

از جمله موضوعات مهم در سیاست تجاری سال‌های اخیر، درآمدزایی پایدار است (Nazari & Azari, 2021) برای مثال در باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران حرفه‌ای قیمت نهایی یا ارزش بازیکن باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران در لیگ برتر ایران در بازار نقل و انتقالات، براساس ارزش‌های ویژه بازیکن، ملزومات، نهادها و پیامدهای آن مشخص می‌شود (Mahmoodizad Azari, Ehsani, Nazari, & Norouzi Seyed Hossini, 2022). همچنین در حوزه باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای می‌توان گفت ارائه‌دهندگان رویدادهای ورزشی می‌توانند با اقداماتی مانند اجرای برنامه‌های کنترل کیفیت عملکردی، بهبود کیفیت خدمات و همچنین توجه به زیبایی ظاهری اماکن ورزشی، قیمت‌گذاری متناسب با نوع و کیفیت رویداد ورزشی و کاهش هزینه‌های غیرمستقیم مثل زمان و حمل و نقل و کسب اطلاعات؛ کیفیت ادراک شده مشارکت‌کنندگان را از خدمات افزایش دهند و در نتیجه ارزش ویژه برندشان را ارتقا دهند (Naghshzan Khajouie, Salimi, & Nazari, 2021).

رقابت در عرصه‌های بین‌المللی و بهره‌مندی از فواید گوناگون ورزش در حوزه‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی نیازمند مدیریت هوشمندانه و استراتژیک ورزش است که بتوان با بسیج منابع و امکانات از حداقل منابع، بهترین خروجی را به دست آورد (Rafeei Dehkordi, Nazari, & Niazy, 2022). به نظر می‌رسد یکی از مهم‌ترین مسائلی که امروز ورزش ایران نیازمند است، سیاست‌گذاری صحیح اقتصادی در راستای تبلور ظرفیت‌های عظیم جامعه علمی و اجرایی ورزش و عرض اندام در عرصه‌های بین‌المللی است. این موضوع در فضای رکود و تحریم‌های اقتصادی و محدودیت‌های کسب و کار داخلی و ارتباطات بین‌المللی بیش از پیش حائز اهمیت است. در چنین شرایطی تبیین و تشریح مفهومی نوین به نام «اقتصاد مقاومتی» می‌تواند بسیار راهگشا باشد (Nazari & Hajiheydari, 2021). در همین راستا به دلیل جهانی شدن توسعه اقتصادی ورزش و عمومیت داشتن ورزش در ایران، ملاحظه می‌گردد که موضوعات اقتصادی و درآمدزایی ورزش، بحث داغ بسیاری از روزنامه‌ها، رادیو و تلویزیون و نیز محافل علمی شده است. در این میان موضوع حائز اهمیت اینکه به دلیل نو بودن صنعت ورزش در کشور، توسعه اقتصادی صنعت ورزش بسیار نیازمند پژوهش‌هایی است که می‌توان پیشنهادهایی را به سیاستگذاران دولتی و غیر دولتی ارائه نمود تا آن‌ها بتوانند با تصمیم‌گیری‌های پژوهش‌محور، گام‌هایی اساسی در توسعه اقتصادی صنعت ورزش بردارند. از سوی دیگر توسعه اقتصادی صنعت ورزش می‌تواند در اقتصاد کل سهم داشته باشد. وابستگی شدید اقتصادی ایران به صادرات نفت؛ نوسانات قیمت آن و پایان‌پذیر بودن این منبع اقتصادی، نیاز توجه نمودن به سایر صنایع که دارای پتانسیل درآمدزایی را دوچندان نموده است؛ بنابراین برای ایران در حال توسعه، استفاده از تمامی فرصت‌های تجاری و اقتصادی قابل بهره‌برداری همانند صنعت ورزش ضرورتی انکارناپذیر است.

از آنجا که باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای تجارت محسوب می‌شود (Yabalooie, Nazari, & Zargar, 2022) و بیشترین هزینه‌های مالی در باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای صرف می‌شود و برنامه‌ای مدون را برای آینده دنبال نمی‌کنند؛ به نظر می‌رسد برای توسعه باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای در این ورزش و همچنین بهبود و شناسایی آینده مطلوب آن و شناسایی پیشران‌ها و عدم قطعیت‌های مؤثر بر درآمدزایی پایدار در باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای، این پژوهش می‌تواند کارساز باشد. در چرایی انجام این پژوهش می‌توان گفت با توجه به اینکه رشد اقتصاد ایران، به مسائل داخلی و خارجی بیشماری که دارای قطعیت نیست، بستگی دارد و جریان جاری ورزش دولتی حاکم بر ایران، همیشه نیاز به حمایت‌های مالی دولت دارد، بنابراین نشان دادن مسیر پیش رو و تخمین آینده احتمالی می‌تواند دیدی بازتر، پیش روی متولیان ورزش

ایران در حیطه‌های مختلف قرار دهد. نتایج احتمالی حاصل از این پژوهش به شناسایی عدم قطعیت‌ها و پیشران‌های پیش روی باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای در آینده می‌پردازد، به معاونت‌های مختلف در وزارت ورزش و جوانان که متولی ورزش قهرمانی و حرفه‌ای که شامل باشگاه‌های خصوصی و دولتی‌اند کمک می‌کند بر اساس این موارد برای درآمدزایی پایدار سیاست‌گذاری کنند؛ بنابراین می‌توان گفت وجود چنین پژوهشی با این هدف در دنیای پیچیده ورزش به‌خصوص باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ضروری به نظر می‌رسد. اهمیت و ضرورت پژوهش می‌تواند به مشخص نمودن پیشران‌ها و عدم قطعیت‌های مؤثر در توسعه باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران اشاره کند. هدف این پژوهش آن است که بر اساس روش‌های آینده‌نگاری و با شناخت فضای مؤثر بر آینده بتواند مهم‌ترین پیشران‌ها و عدم قطعیت‌ها و شگفتی‌سازهایی را که در آینده باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای و باشگاه‌های حرفه‌ای ایران تأثیرگذارند و احتمالاً آینده آن را می‌سازند شناسایی کند؛ از این رو این پژوهش به دنبال پاسخ به این سؤال است که پیشران‌ها و عدم قطعیت‌های مؤثر بر توسعه باشگاه‌های حرفه‌ای ایران کدامند؟

روش‌شناسی

این پژوهش از نوع پژوهش‌های کیفی است. در پژوهش حاضر به این دلیل که به دنبال کشف مفاهیم جدیدیم، از منظر ماهیت، اکتشافی - بنیادی؛ از منظر رویکرد، استقرایی؛ از منظر پارادایمی، پارادایم تفسیری - برساختی؛ از منظر استراتژی، نظریه داده‌بنیاد با رویکرد ساخت‌گرا؛ از منظر حیطه جمع‌آوری داده‌ها، میدانی و کتابخانه‌ای؛ از منظر هدف، تبیین و مدل‌سازی و از منظر ابزار جمع‌آوری اطلاعات، مصاحبه‌های عمیق و مطالعات نظری است. نظریه مبنایی یا داده‌بنیاد از استراتژی‌های روش کیفی است که بر القا یا ظهور اطلاعات از داده‌ها تأکید می‌کند، تا بتواند نظریه‌ای یا مدلی را ایجاد کند. در نظریه مبنایی، داده، پایه نظریه ما را شکل می‌دهد و تحلیل ما از این داده‌ها، مفاهیمی را که می‌خواهیم تولید می‌کند. داده‌ها به ما این امکان را می‌دهند که از داستان افراد باقیمانده درس بگیریم و به شرکت‌کنندگان در تحقیق اجازه می‌دهد تا سکوت را بشکنند؛ اما اینکه محققان چگونه داده‌ها را مشاهده و ارائه می‌کنند بستگی به این دارد که کدام نسخه یا رویکرد را از روش نظریه مبنایی اتخاذ می‌کنند (Charmaz, 2020). در این پژوهش، پس از مطالعه و بررسی چالش مذکور، برای ارائه مدلی نظام‌مند و شماتیک از یافته‌های برخاسته از داده‌های کدگذاری شده، سعی شد از رویکرد ساخت‌گرا در نظریه داده‌بنیاد که چارمز ارائه کرده است، استفاده شود. این طرح اشاره به دیدگاه چارمز (۲۰۲۰) دارد که نوعی موضع فلسفی است، بین موضوع تقریباً اثبات‌گرا (کمی‌گرا) گلیزر و اشتروس و موضوع پژوهشگران پست مدرن که اهمیت شیوه‌های غالب پژوهش را زیر سؤال می‌برند. تئوری مبتنی بر ساخت‌گرایانه، محققان را بر تمرکز بر آنچه در تحقیق اتفاق می‌افتد سوق می‌دهد و تکرار می‌کند که محققان بخشی از آنند، انعطاف‌پذیر باشند و از رویدادهای تجربی پیروی کنند. فرآیند یادداشت‌برداری در رویکرد ساخت‌گرای نظریه داده‌بنیاد در شکل (۱) به نمایش درآمده است.

چهار فرآیند همپوش در تحلیل ساخت‌گرای نظریه داده‌بنیاد عبارتند از: کدگذاری اولیه، کدگذاری متمرکز شده، کدگذار محوری و کدگذاری نظری، سه دور کدنویسی امکان افزایش سطح انتزاع را فراهم می‌کند و در نهایت منجر به ارائه یک مدل تئوری می‌گردد. در این پژوهش سعی شد در کدگذاری اولیه، با روش کدگذاری خط به خط، توصیف رفتارگرایانه‌ای از کنش‌های مشارکت‌کنندگان را به نمایش بگذارد و داده‌ها به صورت واقعه به واقعه با هم مقایسه شوند. همچنین با استفاده از تکنیک کدگذاری فرآیندی که توصیه به استفاده از اسم مصدر و حاصل مصدر در نامگذاری کدها دارد، تلاش شد فحوای کنش در داده‌ها، منتقل گردد. در اجرای تحقیق، جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها به طور آگاهانه

همزمان انجام و گردآوری داده‌های اولیه برای شکل‌گیری روند جمع‌آوری مداوم داده‌ها صورت گرفت. با این کار برای پژوهشگر فرصت‌هایی فراهم شد تا میزان کفایت مقوله‌های مناسب را افزایش دهد. به صورت کلی فرآیند کدنویسی داده‌ها از کدگذاری اولیه تا ساخت دسته‌هاست.

در روش نمونه‌گیری ذی‌نفعان داخلی و خارجی، تدوین پیشران‌ها و عدم قطعیت‌های مؤثر بر آینده باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران بر اساس نمونه‌گیری هدفمند و گلوله برفی انتخاب شدند. ابزارهای اندازه‌گیری پژوهش، گردآوری داده‌ها با مصاحبه‌های عمیق و پرسش‌نامه‌های باز صورت گرفت. شیوه تجزیه و تحلیل اطلاعات بر اساس روش منطق شهودی است و رویکرد تحلیلی و پردازش نهایی یافته‌ها با استفاده از تحلیل روندها و عدم قطعیت‌ها و با الگوی سناریونگاری تلفیقی صورت گرفته است.

جدول ۱. ویژگی‌های مشارکت‌کنندگان و معیارهای ورود به مطالعه

حجم نمونه	ذی‌نفعان خارجی	ذی‌نفعان داخلی
۲۰ نفر	خبرگان باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای	مدیران ارشد باشگاه‌های ورزشی شاغل در لیگ‌های برتر
مشخصات دموگرافیک		
معیارهای ورود به مطالعه		
افراد آشنا با مدیریت ارتقای باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای	رشته تحصیلی	حوزه فعالیت
افراد آشنا با ادبیات توسعه پایدار	تعداد (نفر)	(نفر)
افراد آشنا با باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای م	علوم ورزشی	اجرائی
افراد دارای کتاب و مقاله علمی در زمینه‌های ذکر شده	مدیریت ورزشی	دانشگاهی
	غیره	باشگاهی
	سن	تحصیلات
افراد دارای تجربه کاری و اجرایی در باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای	۳۰ تا ۴۰	کارشناسی ارشد
	۴۱ تا ۵۰	دکترای تخصصی
	بالای ۵۰	مباحث موجود در مصاحبه‌ها
آموزش باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای	محل زندگی مشارکت‌کنندگان	وضعیت شغلی
ارتقای باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای	تهران	استاد
آگاهی از مزایای توسعه ورزش	اصفهان	دانشیار
راهکارهای توسعه پایدار با ورزش	فارس	استادیار
راهکارهای مدیریت باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای	اردبیل	سایر

مشارکت‌کنندگان در این تحقیق، شامل اعضای هیأت علمی مدیریت ورزشی دانشگاه‌ها با تخصص اقتصاد ورزشی و مدیران و بازاریابان فعال ورزش باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران و دارای تجربه بودند که با توجه به ویژگی‌ها و شاخص‌های مشخص شده در قسمت معیارهای ورود به مطالعه در جدول (۱) انتخاب شدند. برای نمونه‌گیری مصاحبه‌های عمیق، از روش نمونه‌گیری هدفمند یا هدفدار و تکنیک نمونه‌گیری گلوله برفی استفاده شد. در تمام فرآیند نمونه‌گیری این تحقیق، سه مرحله نمونه‌گیری آزاد، ارتباطی و نظری که اساس استفاده از رویکرد ساخت‌گرای نظریه داده بنیاد است، رعایت شد. جمع‌آوری داده‌ها به دلیل اشباع داده‌ها، در مصاحبه ۱۷ به اشباع نظری رسید ولی برای احتیاط پس از ۲۰ مصاحبه، به دلیل اشباع کامل نظری متوقف شد.

پس از مطالعه و بررسی مبانی نظری، داده‌های خام به صورت استقرایی از مصاحبه‌های عمیق با خبرگان و متخصصان به دست آمد و به صورت همزمان با اجرای مصاحبه‌ها و بر اساس نظریه داده بنیاد با رویکرد ساخت‌گرا تجزیه و تحلیل شد. برای تأیید نتایج و استحکام، دقت تحقیق و مشروعیت‌بخشی و صحت‌گذاری بر یافته‌ها و تحلیل‌ها از روش موثق بودن^۱ که با مطالعات کیفی در ارتباط است، استفاده شد. از چهار شاخص مقبولیت، اعتماد، تأییدپذیری و انتقال‌پذیری نیز برای قوام و استحکام

داده‌های کیفی استفاده شد؛ به این ترتیب که کدها چندین بار از نظر شباهت‌ها و تفاوت‌ها مرور شد. برای تعیین تأییدپذیری از روش بازبینی اعضا^۱ استفاده شد؛ بدین صورت که کدگذاری‌ها و مدل نهایی در اختیار سه نفر از مشارکت‌کنندگان قرار گرفت و آنها نظرهای خود را اعمال و در نهایت مدل کلی تحقیق را تأیید کردند. برای بررسی قابلیت انتقال‌پذیری نیز تلاش شد تا مشارکت‌کنندگان از تنوع بیشتری برخوردار باشند؛ این روند تا اشیاع داده‌ها، ادامه داشت. همچنین بدین منظور، از روش باز کدگذاری^۲ توسط یک پژوهشگر دیگر خارج از مشارکت‌کنندگان و تیم پژوهش، استفاده گردید. در روش باز کدگذاری ۱۰ درصد از کلیه صفحات کدگذاری شد و در اختیار پژوهشگر دیگری قرار گرفت. در این مطالعه، ضریب اسکات که نشان‌دهنده میزان توافق کدگذاری در دو محقق است، برابر ۰/۸۲ بود؛ بنابراین قابلیت اطمینان بین کدهندگان در حد مطلوب بود. برای محاسبه ضریب اسکات از فرمول $P(A)=A/n \times 100$ استفاده شد.

A = تعداد کدهای مورد توافق؛ n = تعداد کل کدها؛ $P(A)$ = درصد توافق.

پژوهش حاضر در مرحله گردآوری داده‌ها به صورت واقعی و بدون دستکاری در زمره تحقیقات توصیفی (غیرآزمایشی) محسوب می‌شود. طبق پیاز فرآیند پژوهش، پژوهش از منظر پارادایم از نوع تفسیری، از منظر جهت‌گیری از نوع بنیادی، از منظر رویکرد از نوع استقرایی، از منظر محیط پژوهش به صورت میدانی، از منظر استراتژی از نوع داده‌بنیاد منطبق بر نظریه ساخت‌گرای چارمز، از منظر مفهوم از نوع اکتشاف، فهم و توصیف آینده‌بدیل و از منظر ابزار گردآوری از مصاحبه‌های عمیق و پرسشنامه باز بود.

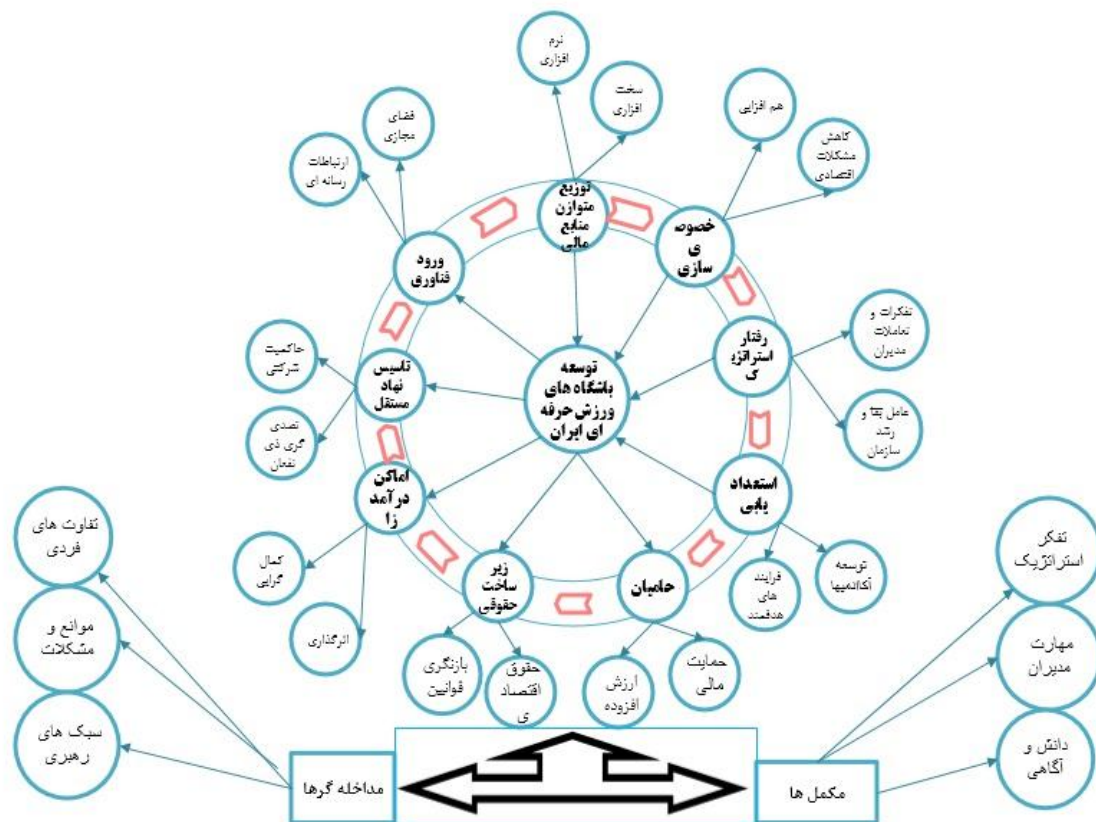
یافته‌ها

جدول ۲. عوامل اصلی تأثیرگذار بر باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای

۱	تحلیل کلان روندهای آینده	۲۲	استعدادیابی پایدار توسط باشگاه‌ها
۲	خصوصی‌سازی با حضور در بورس	۲۳	توسعه آکادمی‌ها
۳	دیدگاه مدیران سیاسی به باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای	۲۴	ورود به ورزش‌های پرمخاطب توسط باشگاه‌ها
۴	اجرای اصول حاکمیت شرکتی در باشگاه	۲۵	تحول در بلیط فروشی
۵	توسعه مشارکت بخش خصوصی	۲۶	ساختار زنجیره ارزش و خدمات هواداری مبتنی بر فناوری
۶	تأسیس نهاد مستقل تجارت در ورزش	۲۷	ورود فناوری بلاک چین در ورزش
۷	علمی نمودن مدیریت ورزش در باشگاه‌ها	۲۸	گرایش به بازاریابی سبز در تبلیغات
۸	پایین آوردن سهم تصدی‌گری دولتی	۲۹	تصویب قوانین برای حفظ حقوق اقتصادی باشگاه‌های ورزشی
۹	درآمدزایی از رسانه‌های اجتماعی	۳۰	تأکید بر توسعه و ارتقای ورزش در قانون برنامه
۱۰	فرمول‌های جدید فروش بازیکن	۳۱	منع قانونی حمایت شرکت‌های دولتی به حمایت مالی از باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای
۱۱	علاقه‌مندی حامیان مالی به ورزش	۳۲	بازنگری قوانین باشگاه‌داری
۱۲	ایجاد اماکن درآمدزا توسط باشگاه‌ها	۳۳	فراهم کردن اقدامات قانونی برای حق پخش
۱۳	ارزش‌گذاری شاخص‌ها و معیارها	۳۴	توزیع متوازن منابع مالی
۱۴	رأی‌دهنده‌های هوشمندانه با اسپانسرهای قوی	۳۵	مدیریت صحیح و خوب
۱۵	ارزش افزوده باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای	۳۶	وجود فدراسیون‌های قوی
۱۶	تصویب قانون کپی رایت و فروش البسه باشگاه	۳۷	استعدادیابی
۱۷	رویکرد نتیجه‌گرایی در ورزش حرفه‌ای (ماکیاولی)	۳۸	داشتن برنامه‌های استراتژیک و بلندمدت
۱۸	تنگ‌نظری و هنجارسازی‌های سنتی برای عدم توسعه باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای بانوان	۳۹	وجود اسپانسرها
۱۹	واکاوی مسائل هر یک از رشته‌های ورزشی	۴۰	دیدگاه‌ها و تفکرات جاکم بر باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای
۲۰	استفاده از پتانسیل‌های هواداری	۴۱	خصوصی‌سازی
۲۱	وجود استعداد‌های فراوان در تمامی رشته‌ها در ایران		

1. Member checking
2. Re-coding

در شکل مقایسه نظرات ذی‌نفعان داخلی و خارجی درباره ۴۱ فاکتور در ارتباط با پتانسیل تأثیرگذاری بر تدوین پیش‌ران‌ها و عدم قطعیت‌های مؤثر بر آیند باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران با نمودار عنکبوتی نمایان است.

شکل ۳. مدل توسعه باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران

تحلیل کلان روندهای آینده، درآمدزایی با رسانه‌های اجتماعی، فرمول‌های جدید فروش بازیکن (گرفتن حق رشد حتی در انتقال‌های بعدی)، وجود استعداد‌های فراوان در تمام رشته‌ها در ایران، استعدادیابی پایدار در باشگاه‌ها، توسعه آکادمی‌ها و فراهم ساختن اقدامات قانونی برای حق پخش

بحث و نتیجه‌گیری

بحث آینده باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران، نیازمند برنامه‌ریزی در یک نهاد مستقل است؛ زیرا یک نهاد مستقل با جلسات کارشناسی و دقیق می‌تواند برای مسائل پیش روی آن‌ها برنامه‌ریزی کند. در این میان موضوع مهم این است که به دلیل نبودن صنعت ورزش، توسعه اقتصادی صنعت ورزش و مخصوصاً ورزش حرفه‌ای، نیازمند تصمیم‌گیری یک نهاد مستقل و خبره است؛ از این رو برای اینکه بتوان ورزش دولتی را کوچک و کوچک‌تر کرد، پیشنهاد می‌گردد، نهاد مستقل تجارت در ورزش، متشکل از متولیان باشگاه‌ها خصوصی واقعی با هدف تصمیم‌سازی برای بحث‌های اقتصادی و ارائه الگوهای درآمدزایی برتر، تشکیل گردد. هدف اولیه این نهاد مستقل باید جذب متولیان باشگاه‌های دولتی و رفتن به سمت خصوصی‌سازی باشد. بر اساس بررسی‌های صورت گرفته، در یک نتیجه‌گیری کلی می‌توان یک روش اصلی را برای پایدار کردن درآمد در ورزش حرفه‌ای در آینده، استفاده از فرمول‌های جدید فروش بازیکن در نقل و انتقالات یا ساخت فرمول‌های جدید برای توسعه باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران پیشنهاد کرد. این فرمول جدید می‌تواند اینگونه باشد که قرارداد فروش یک بازیکن جوان در باشگاه، به گونه‌ای تنظیم گردد که حتی در انتقال‌های بعدی بازیکن به تیم‌های دیگر، درصد قابل توجهی به باشگاه اختصاص داده شود. قرار دادن شرط و بندهای

خلاقانه، هنگام فروش بازیکن، حتی پس از چندین انتقال، تیم سازنده آن بازیکن (که بر اساس قرمول‌های جدید، او را فروخته) می‌تواند منجر به توسعه باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران گردد. پیشنهاد کاربردی دیگر در راستای درآمدزایی پایدار در ورزش حرفه‌ای، می‌تواند ایجاد اماکن درآمدزا توسط باشگاه‌ها باشد. منظور از این پیشنهاد، صرفاً ساختن یا داشتن اماکن ورزشی نیست، بلکه باشگاه‌های حرفه‌ای می‌توانند با ورود به دیگر حوزه‌ها، مثلاً ساختن چندین مجتمع تجاری، با اجاره آن‌ها، کسب درآمد کنند. ساخت اماکن ورزشی و تفریحی با توجه به جغرافیای خاص هر زیست بوم و مناطق مختلف و اجاره آن‌ها نیز می‌تواند، منبع توسعه باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای در ایران باشد و منجر به اشتغال‌زایی گردد. در کل، باید گفت برای آینده باشگاه‌های باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران که تاکنون هزینه‌ها بوده‌اند و با تهدیدات عمده‌ای همچون عدم خصوصی‌سازی واقعی و عدم پرداخت حق پخش تلویزیونی به باشگاه‌ها روبه‌رو بوده‌اند، بهترین راه کسب درآمد در کوتاه‌مدت، نگاه‌آینده‌نگرانه و بررسی روندهای فناوری مبتنی بر کلان‌روندهای آینده است. احتمالاً با پیشرفت‌های عمده تکنولوژیکی و مقبولیتی که فناوری در بین مردم، از جمله هواداران باشگاه‌های حرفه‌ای ورزشی به دست آورده است، بهترین راه توسعه باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای در ایران، دادن خدمات به هواداران باشگاه‌ها، با ایجاد رویکردهای فرارشته‌ای است. آرانمنش، جوانشیری و مدیرشانچی (۲۰۱۸) معتقد است مطالعات فرارشته‌ای و علم پیچیدگی اگرچه به طور مستقل ایجاد شده‌اند؛ می‌توان ارتباط منطقی، هستی‌شناسانه و معرفت‌شناسانه‌ای میان آنها یافت. این پژوهش فرارشته‌ای، بر اساس پارادایم نظریه پیچیدگی و با هدف شناسایی تدوین پیشرانها و عدم قطعیت‌های مؤثر بر آینده باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای در ایران و با استفاده از روش دلفی که یکی از مناسب‌ترین روش‌ها در پژوهش‌های آینده‌پژوهی است، انجام شد.

افزایش اغتشاشات محیطی و پیچیدگی روزافزون ناشی از جهانی‌سازی و پیشرفت‌های فناوری، موجب آشوبناک، غیرقابل پیش‌بینی، تکه تکه و مغشوش شدن محیط‌های تصمیم‌گیری شده است (سنوم، اهرنبرگر و پریگر^۱، ۲۰۲۰). این موضوع هر سیستم تصمیم‌سازی را ملزم می‌کند، پیش و پس از وقوع شگفتی‌سازها در خود تطبیق‌پذیری ایجاد کند. شگفتی‌سازها در سال‌های اخیر بروز و ظهور زیادی در حوزه‌های مختلف داشته‌اند. شگفتی‌سازها می‌توانند تأثیر مستقیمی بر شرایط سیستم بگذارند. شگفتی‌سازهای شناسایی شده در این پژوهش بر اساس معیارهای مختلف تقسیم‌بندی شگفتی‌سازها، به این دلیل که باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای با درآمدزایی عجینند و بیشترین درآمدها از باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای به دست می‌آید، دارای معیارهای باورپذیری‌اند. در بحث شگفتی‌سازها تأکید بر این است که همه چیز برنامه‌ریزی‌کردنی نیست و قبل از هر تغییری، هشدار و یا سیگنال ضعیفی وجود دارد که تحلیلگر و استراتژیست باید آن را کشف کند و از آن بهره‌جویید (برن^۲، ۲۰۲۱). در کنار شناسایی پیشرانها و عدم قطعیت‌های مؤثر بر درآمدزایی پایدار در باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای در این پژوهش، به شناسایی شگفتی‌سازهای تأثیرگذار بر باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران نیز پرداخته شد. مهمترین شگفتی‌سازهای مؤثر بر باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران شامل: خصوصی شدن رسانه‌های عمومی، خصوصی شدن باشگاه‌ها، اصلاح قوانین و قانون کپی رایت، شایسته‌سالاری، دخالت نکردن سیاسیون، تغییر نگرش مدیران، شبکه‌های اختصاصی، فروش بازیکنان، فروش محصولات و بازاریابی است.

از پیشران‌های تأثیرگذار، پیشران‌های تأمین‌کننده بودجه باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای است که از پیشران‌های اساسی باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای به شمار می‌روند. در حال حاضر بزرگترین پیشران‌های اهداف باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای در ایران ما را دولت و صنایع و قسمتی از نیروهای مسلح و قسمتی از بخش خصوصی و کسانی که بودجه باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای را تأمین می‌کنند تشکیل می‌دهند؛ زیرا بزرگترین منبعی که به ما در این زمینه کمک می‌کند تا هر برنامه‌ای را به‌ویژه برنامه‌ای استراتژیک را با آن اجرا کنیم، بودجه است. افزایش بودجه ورزش ایران، خود یکی از پیشران‌های اصلی باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران است؛ زیرا هرچه نگاه اقتصادی‌تر به ورزش به خصوص باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای شود؛ این ورزش‌ها مدال‌آور شده و ایران را به درآمدزایی پایدار و توسعه در باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای می‌رساند. یکی دیگر از پیشران‌های شناسایی شده، اسپانسرهایند

1. Seum, Ehrenberger & pregger

2. Burn

که در قالب اسپانسرهای دولتی و بعضاً اسپانسرهای خصوصی، بزرگترین پیشران باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایرانند. بر اساس یافته‌های پژوهش یکی دیگر از پیشران‌های شناسایی شده در باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای، داشتن برنامه‌های استراتژیک و بلندمدت در رشته‌های مختلف باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای است؛ برنامه‌هایی که مبتنی بر کسب مدال و عناوین در میدان‌های جهانی و المپیک و... باشد. از پیشران‌های دیگر در باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای می‌توان از به کارگیری افراد شایسته در پست‌های مدیریتی یاد کرد. یکی دیگر از پیشران‌های باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای، استعدادیابی است. اگر استعدادیابی به درستی در رشته‌های ورزشی انجام شود و این استعدادها بر اساس برنامه‌های مدون و طرحی علمی و از پیش تعیین شده افزایش پیدا کند می‌تواند در میدان‌های جهانی و المپیک بسیار تأثیرگذار باشد.

باشگاه، رکن اصلی توسعه باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای است. متأسفانه در ایران، وضعیت باشگاه‌ها بسیار نابسامان است. بسیاری از باشگاه‌ها به ثبت نرسیده‌اند، اگر هم به ثبت رسیده‌اند ماهیتشان نامشخص است. اکثر باشگاه‌های موجود در ایران دولتی است و تنها تعدادی از باشگاه‌ها در رشته‌های محدود خصوصی است. برای ترغیب مردم به تأسیس باشگاه در رشته‌هایی مانند باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران، کشتی و رشته‌های ورزشی پایه لازم است دولت حمایت‌های لازم را بکند. یکی از عوامل مهم رکود و عدم توسعه باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای، وابستگی بیش از حد آن به منابع مالی دولتی است. ایجاد زمینه‌ها و تسهیلات مناسب برای ترغیب بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در این زمینه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، همچنین تصمیمات دولت در مورد میزان مالیات‌های پرداختی و وجود برخی از قوانین در این زمینه، موجب کاهش فعالیت‌های ورزشی حرفه‌ای می‌شود. دولت می‌تواند با حمایت غیر مستقیم برای تأمین منابع درآمدی باشگاه مانند حق پخش تلویزیونی، کمک چشمگیری به این ورزش بکند. از سوی دیگر، یکی از روش‌های جلب مشارکت بخش خصوصی در باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای، دادن تصویری روشن از ترازنامه مالی باشگاه‌هاست. تا زمانی که میزان درآمد و هزینه‌های باشگاه‌ها در حاله‌ای از ابهام است و اطلاعات ضد و نقیض و غیرقابل اطمینان در این مورد ارائه می‌شود، آمیدی به ورود بخش خصوصی در بخش باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای نیست. با توجه به آنچه ذکر شد، در راستای اجرایی شدن سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در حوزه ورزش، به نظر می‌رسد بستر پیشرفت روزافزون صنعت ورزش ایجاد گردد. متأسفانه با تمام تلاشی که مدت‌هاست مسئولان سیاسی ایران انجام می‌دهند، هنوز برنامه مدونی که برای ۳۰ سال آینده ایران مناسب باشد و چشم‌اندازی طولانی مدت را به همراه درآمد ارزی به دنبال داشته باشد، وجود ندارد. برخلاف دنیا که از ورزش به عنوان صنعت یاد می‌کنند و از آن برای پیشبرد اهداف اقتصادی خود استفاده می‌کنند، در ایران همچنان به ورزش به عنوان سرگرمی نگریسته می‌شود؛ بنابراین برای حرکت هدفمند، نظام‌مند و اثربخش در توسعه اقتصادی صنعت ورزش باید پژوهشی از این دست را که به بررسی توانمندسازی راهبردی عملکرد صادراتی با رویکرد کلاس جهانی که مقوله‌ای است دارای سیستم و ساختار منسجم، می‌پردازد، سرلوحه تصمیمات این صنعت قرار داد.

در یک نتیجه‌گیری کلی می‌توان گفت با شناسایی شگفتی‌سازها و پیشران‌های مؤثر بر آینده باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای ایران، تا حدودی می‌توان آینده گوناگون آن را با احتمالات مختلف شناسایی کرد. شگفتی‌سازها گاهی رویدادهای تحول‌آفرین مانند اختراع یک فناوری جدید را به همراه دارند. گاهی می‌توان با ردیابی از علائم ضعیف یک شگفتی‌ساز که در شرف وقوع است آگاه شد؛ اما همیشه چنین امکانی وجود ندارد؛ از این رو پیشنهاد می‌گردد خصوصی‌سازی باشگاه‌ها با حضور بورس و فرا بورس، اجرای اصول حاکمیت شرکتی در باشگاه، تأسیس نهاد مستقل تجارت در ورزش، ایجاد اماکن درآمدزا توسط باشگاه‌ها، تحول فناوری محور در بلیط‌فروشی، دادن خدمات آنلاین به هواداران (خرید، فروش البسه باشگاه‌ها)، تصویب قوانین برای حفظ حقوق اقتصادی باشگاه‌های ورزشی، ایجاد شبکه‌های تلویزیونی حرفه‌ای در بستر فناوری از این طریق، ورود به بحث گردشگری ورزشی با ورزش‌های پرمخاطب توسط باشگاه‌ها، در دستور کار اتحادیه باشگاه‌های حرفه‌ای ایران قرار گیرد. در حوزه باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای به موضوعاتی چون وضعیت حقوق باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای، وضعیت باشگاه‌های حرفه‌ای، وضعیت ورزشکاران حرفه‌ای و وضعیت مربیان حرفه‌ای پرداخته می‌شود. از نظر حقوقی، به مشروعیت باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای، در هیچ یک از قوانین موجود به طور صریح اشاره نشده است؛ به همین علت افراد متفاوت با برداشتهای مختلف از قوانین موجود، در مورد مشروعیت یا عدم مشروعیت این ورزش اظهار نظر کرده‌اند. در مورد تأمین منابع مالی باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای نیز وضعیت به همین منوال

است. حق پخش رسانه‌ای، مهمترین منبع درآمد باشگاه‌های حرفه‌ای است. صدا و سیما به هیچ وجه خود را مکلف به پرداخت این حق نمی‌داند. در مورد سایر منابع مالی نیز قانون مشخص و مدونی وجود ندارد. پرداختن به باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای برای کسب درآمد است؛ بنابراین در این نوع ورزش، روابط بیشتر به صورت تجاری است. قوانین و مقررات تجارت در برخی از موارد در حیطه باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای کاربرد ندارد. به علت وجود این خلأ قانونی، باید در مورد روابط حقوقی بین نهادها و اشخاص در باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای قوانین ویژه‌ای تهیه شود. یکی از علل ضعف باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای، فقدان نظام حمایتی از نهادها، ورزشکاران و مربیان است. برای توسعه باشگاه‌های ورزش حرفه‌ای لازم است دست اندرکاران این نوع ورزش، از حمایت‌های کافی قانونی و مالی برخوردار شوند.

منابع

- Aryanmanesh, M., Javanshiri, A., & Modirshanechi, M. (2019). The wild-cards and driver forces of Iran-US relations in 2029. *Iran Future Studies*, 4(1), 117-140.
- Burns, A. (2021). Foundation Professor of Foresight: Richard Slaughter's scholarly book contributions to Futures Studies and Strategic Foresight. *Futures*, 132, 102787.
- Charmaz, K. (2020). With constructivist grounded theory you can't hide: Social justice research and critical inquiry in the public sphere. *Qualitative Inquiry*, 26(2), 165-176.
- Deniz, S., & Yenel, F. (2013). The structural analysis of physical education and sports system in the Turkish Republic of Northern Cyprus. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 89, 772-780.
- Erkoyuncu, J. A., Roy, R., Shehab, E., Durugbo, C., Khan, S., & Datta, P. (2019). An effective uncertainty based framework for sustainable industrial product-service system transformation. *Journal of Cleaner Production*, 208, 160-177.
- Ghasemi, H., Tojari, F., Borojerdialavi, M., Emami, H., & Amiri, M. (2012). Content Analysis of Chiefs' Viewpoints on Sport Components (1969-2009). *Journal of Sport Management*, 4(13), 137-152. (Persian)
- Godet, M. (2006). Creating futures: Scenario planning as a strategic management tool (pp. 280). Washington, DC: *Economica. Economica Brookings diffusion*.
- Hodgett, R. E., & Siraj, S. (2019). SURE: A method for decision-making under uncertainty. *Expert Systems with Applications*, 115, 684-694.
- Mahmoodizad Azari, S., Ehsani, M., Nazari, R., & Norouzi Seyed Hossini, R. (2022). Presenting the market value model of professional football players in the Iranian Premier League: A structuralist approach ground theory. *Sport Management Studies*, 14(71). (Persian)
- Minen, M. T., Morio, K., Schaubhut, K. B., Powers, S. W., Lipton, R. B., & Seng, E. (2020). Focus group findings on the migraine patient experience during research studies and ideas for future investigations. *Cephalalgia*, 40(7), 712-734.
- Naghshzan Khajouie, R., Salimi, M., & Nazari, R. (2021). Presenting a structural model for Iranian sports events brands. *Sport Management Studies*, 13(67), 140-169. (Persian)
- Nazari, R., & Azari, S. (2021). Presenting the market value model of professional Football players in Iran: A constructionist approach of Grounded Theory. *European Journal of Physical Education and Sport Science*, 7(1). (Persian)
- Nazari, R., & Hajiheydari, V. (2021). Resistance economy in professional Sport-An institutionalized Model. *Sports Business Journal*, 1(2), 59-73. doi: 10.22051/sbj.2022.38406.1018 (Persian)
- Niazy, P., & Rafeei Dehkordi, F. (2022). Presenting a sports entrepreneurship model with a social capital approach based on data foundation theory. *Strategic Sociological Studies in Sport*, 2(2). doi: 10.30486/4s.2022.1955477.1035 (Persian)
- Otoo, F. E., & Kim, S. (2020). Analysis of studies on the travel motivations of senior tourists from 1980 to 2017: Progress and future directions. *Current Issues in Tourism*, 23(4), 393-417.
- Rafeei Dehkordi, F., Nazari, R., & Niazy, P. (2022). Presenting the pattern of mentoring behavior of Iranian sports managers: As a strategic behavior. *Strategic Sociological Studies in Sport*, 2(1). doi: 10.30486/4s.2022.1954392.1034 (Persian)
- Roumiani, A., Rahimi, M., & Henry, F. (2020). Planning and foresight sustainable tourism development in Khuzestan Province. *Regional Planning*.
- Shahvali Kohshouri, J., Askari, A., & Nazari, R. (2022). Identifying the effective Wild Cards and drivers on the future of Iran's educational sport. *Research on Educational Sport*, 10(26), 84-51. (Persian)
- Shahvali Kohshouri, J., Askari, A., Nazari, R., & Naghsh, A. (2022). Future study in higher education: Designing a strategic corridor of Iranian university sports with an interdisciplinary approach. *Interdisciplinary Studies in*

- Humanities*, 14(3), 157-193.
- Teddlie, C., & Tashakkori, A. (2009). *Foundations of mixed methods research: Integrating quantitative and qualitative approaches in the social and behavioral sciences*: Sage.
- Troelstra, A. S. (2011). History of constructivism in the 20th century. *Set Theory, Arithmetic, and Foundations of Mathematics*, 150-179.
- van der Laan, L. (2021). Disentangling strategic foresight? A critical analysis of the term building on the pioneering work of Richard Slaughter. *Futures*, 132, 102782.
- Viscu, L.I., & Watkins Jr, C. E. (2021). *A guide to clinical supervision: The supervision pyramid*: Academic Press.
- Wade, J. B., Harrison, J. R., Dobbs, M. E., & Zhao, X. (2019). Who will stay and who will go? Related agglomeration and the mortality of professional sports leagues in the United States and Canada, 1871–1997. *Organization Studies*, 40(11), 1657-1684.
- Wallach, D., Makowski, D., Jones, J. W., & Brun, F. (2014). Uncertainty and sensitivity analysis. *Working with Dynamic Crop Models: Methods, tools and examples for agriculture and environment*. Oxford: Elsevier Science.
- Wang, N. (2022). Application of DASH client optimization and artificial intelligence in the management and operation of big data tourism hotels. *Alexandria Engineering Journal*, 61(1), 81-90.
- Yabalooie, B., Nazari, R., & Zargar, T. (2022). Propellants of promoting productivity professional Football Clubs in Iran. *Sports Business Journal*, 2(2), 105-123. doi: 10.22051/sbj.2022.41645.1052
- Zare, S. G., Alipour, M., Hafezi, M., Stewart, R. A., & Rahman, A. (2022). Examining wind energy deployment pathways in complex macro-economic and political settings using a fuzzy cognitive map-based method. *Energy*, 238, 121673.
- Zhao, J., Li, R., Ma, J., & Zhang, W. (2019). Longitudinal relations between future planning and adolescents' academic achievement in China. *Journal of Adolescence*, 75, 73-84.